

Téglás Csaba, építészmérnök, várostervező

Kecskeméten született 1930-ban, de Újszászon töltötte gyermekkorát ideális vidéki körülmények között. A háború alatt édesapja orosz fogságba esett, a család többi része Budapesten, a József körúton rekedt a háború alatt. A gimnáziumi évei háborús körülmények között teltek, majd 1948-tól a Műszaki Egyetem hallgatója lett.

„A József körút 36-ban éltem át az 56-os eseményeket. Október 23-án a parlamant előtt voltam, tüntettünk azért, hogy Nagy Imre legyen a miniszterelnök. Úgy nézett ki, hogy a dolgok jól fognak menni. Aztán jött a hír, hogy a Rádiónál kitört a harc. Akkor én nagyon-nagyon féltem. A rádió bement, hogy minden rendben van, mindenki tegye le a fegyvert, nem lesz semmi bajuk, amnesztiát adnak, de ugyanakkor, ami engem nagyon megrázott, amikor a rádió bement, hogy vigyázzunk, hogy ne teljesüljön, ami a Szózatban megíródott, és akkor egy versszakot felolvastam, erre emlékszem: 'S a sírt, hol nemzet süllyed el, / Népek veszik körül, / S az ember millióinak / Szemében gyászkönny ül.' Tehát népiértással fenyegették meg a népet.”

„Amikor az oroszok bejöttek, belőttek az ablakunkon, ahol aludtunk. November 4-én, vasárnap hajnalban, arra ébredünk föl, hogy nagy lövöldözés van. Én akkor odamentem az ablakhoz, ami a körútra nézett, fölnyomtam a rolót és kinéztem. Ott volt egy tank, megláthattak, és a csövet elkezdték forgatni. Én kiáltottam, hogy szaladjunk. Rohantunk át a lakás végébe, mert a szobák néztek a körútra. Jött a hatalmas lövés, szétrombolta a redőnyt, átment a szobaajtón, az L alakú lakásból kiment a folyosóra, és visszajött a lakásba, majd felrobbant az előszobában. Ennek a nyomai ma is megvannak a lakáson. Itt éltük át, és majdnem nem éltük át.”

„November 23-án fölpakoltam barátommal, fölültünk a vonatra, az tele volt menekülőkkal, Sopron felé egyik megállónál a kalauz bejelentette: utolsó megálló orosz csapatok nélkül.”

1957-ben megérkezett Kanadába, 1967-ben Amerikába költözött. 1998-ban jelent meg angol nyelven a könyve: Budapest Exit, amely memoár keretében foglalkozik a második világháború, a holokauszt, az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeivel valamint a Kárpát-medence kisebbségi problémáival, és magyar szemszögből mutatja be a történelmi tényeket.

„Örülök, hogy az én gyermekeimnek nem kellett átélniük olyan nehézségeken, mint amelyeket a családom, barátaim és én viseltünk el a kommunizmus és az 1956-os forradalom alatt. Könyvemet nagyrészt azért írtam, mert szeretném, ha ők és mások is átéreznék azokat a tragikus eseményeket, melyeket mi a nehéz életünk során tapasztaltunk. Még ma is milliók élnek idegen elnyomás vagy diktátorok hatalma alatt, sokszor nyomorban, a számunkra oly természetes szabadság lehetősége nélkül. A kommunizmus összeomlása sokak életét javította meg. Sajnos néhány úgynevezett 'demokratikus' országban kisebbségek ma is elnyomásban élnek, amint azt a jelenlegi közép- és kelet-európai események igazolják.”

MÉRFÖLDKÖVEK – 1956-OS PORTRÉK ÉS ÉLETUTAK AZ AMERIKAI MAGYAR EMIGRÁCIÓBAN

Kiállítás a New York-i Magyar Házban (213 E 82 Str. NY, NY, 10028).

Megtekinthető: 2016. október 22. és 2017. január 10. között.

A KIÁLLÍTÁST ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK:

New York-i Magyar Ház

Bánhalmi Norbert fotográfus

Nagy Ildikó társadalomkutató, a New York-i Magyar Ház igazgatója

Szilvay Gergely újságíró, a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa

PARTNERSZERVEZETEK: Amerikai Magyar Emlékmű Bizottság, New York-i Magyar Főkonzulátus

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATJA: the Hungary Initiatives Foundation

MÉDIAPARTNER: Mandiner

KÜLÖN KÖSZÖNET: Ember Sári, Fischer Viktor, Niemetz Ágnes, Papp László, Szatai Kovács Enikő